

2025 in vogelvlucht

Jaarverslag Sovon Vogelonderzoek Nederland

Voorwoord

Met de zomer van 2026 al voor de deur, blikken we nog even terug op het afgelopen jaar. Dat voelt misschien vreemd; tegen de tijd dat je dit jaarverslag leest, zit er alweer bijna een half jaar werk op. Denk bijvoorbeeld aan de broedvogelmonitoring van dit voorjaar. Toch is het goed om af en toe achterom te kijken, stil te staan bij wat er bereikt is. En daar trots op te zijn.

Dat doen we te weinig, ook op kantoor. We kijken alweer vooruit naar de volgende telling, de volgende cursus, het volgende onderzoek. Vanuit grote gedrevenheid, betrokkenheid en passie. En natuurlijk ook omdat er veel vraag is naar vogelkennis. Maar neem eens een moment om stil te staan en achterom te kijken om te zien wat we gezamenlijk bereikt hebben. Waarnemers, onderzoekers en beleidsmakers zorgen er samen voor dat onze kennis over vogels niet alleen verrijkt wordt, maar ook toegepast wordt als basis voor zorgvuldige besluitvorming.

Zo zijn er in 2025 maar liefst 264 mensjaren gestoken in het tellen van vogels. Je leest er al snel overheen, maar dit is een indrukwekkend getal: meer dan twee miljoen buiten-uren, alleen al in het afgelopen jaar. Een stevig fundament onder al ons werk. Opdrachtgevers weten Sovon goed te vinden en jaarlijks blijkt hun grote waardering voor de kwaliteit van ons werk. We zijn goed zichtbaar in de media; dat is niet een doel op zich, maar zegt veel over onze positie als gevestigde kennisorganisatie. En voor heel veel vrijwilligers en ook voor onszelf is de opnieuw uitverkochte Landelijke Dag de kers op de taart.

Het jaarverslag is zoveel meer dan een verantwoording van onze werkzaamheden in het afgelopen jaar. Het is een uitgelezen kans voor een trotse terugblik. Dus ga lekker even zitten in de tuin of luie stoel, en neem de tijd om de mooie resultaten die we samen in 2025 hebben bereikt in alle rust op waarde te schatten.

Veel leesplezier!

Dianne Nijland, directeur-bestuurder

Inhoud

Vrijwilligers en leden

Vrijwilligers en leden	4
Vogelwerkgroepen	5
Hulde	5
Landelijke Dag	6
Werving en opleiding	7

Monitoring

Telprojecten	8
Kerncijfers per telproject	9

Toegepast onderzoek

Evaluatie agrarisch natuurbeheer	11
Publicatie van het <i>East Atlantic Flyway</i> -rapport	12
Verspreiding van vogels op de Noordzee	12
2025 – het Jaar van de Torenvalk	13
Veldleeuwerik floreert op vliegbases	13

Media en publicaties

468 keer in het nieuws	14
Social media	15
Podcast	15
Publicaties	16

Fondsen en donaties

Donaties	17
Bijdragen van fondsen	18
Vogelatlas	18
Nalatenschappen	18

Organisatie

Voor feiten over vogels	19
Meerjarenvizie	20
Samenwerking en partners	20
Vereniging en bureau	21
Blik op de toekomst	22
	23

Bijlage

Bijlage Samenstelling organisatie in 2025	24
	25

Vrijwilligers en leden

▲ Foto: Peter Eekelder

Vrijwilligers en leden

Sovon is een vereniging van vogeltellers en leden. De vrijwilligersinspanning per telproject in uren was in 2025 in totaal 264 mensjaren!

Het aantal betalende leden steeg met 164 leden naar 4949. Ongeveer 150 hiervan zijn vogelwerkgroepen.

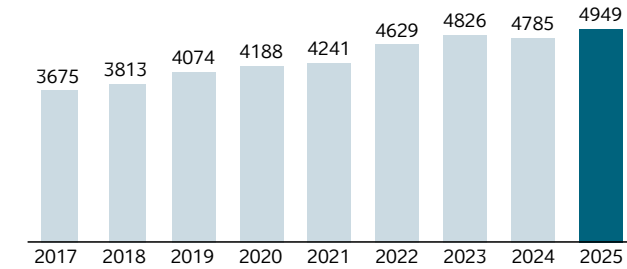
Vogelwerkgroepen

Vogelwerkgroepen blijven onverminderd belangrijk als intermediair voor het organiseren van onze vogeltellingen. Alhoewel steeds meer waarnemers 'ongebonden' actief zijn, is het aandeel actieve waarnemers via een vogelwerkgroep groot. Mede op verzoek van de ledenraad hebben we extra aandacht voor een betere ondersteuning en samenwerking met vogelwerkgroepen.

Samen met Vogelbescherming en de KNNV organiseerden we een inspiratiedag voor bestuursleden en contactpersonen van KNNV-vogelwerkgroepen waarin we mogelijkheden en uitdagingen bespraken voor betere samenwerking en ondersteuning. Dit was aanleiding om begin 2026 ook voor andere vogelwerkgroepen een themadag te organiseren, met als onderwerp het werven en opleiden van vrijwilligers.

▲ Winnaar Stimulansprijs Robin Drenth van Vogelwacht Utrecht (afd. Amersfoort).

▲ In de periode 2017 t/m 2025 is een stijging te zien van het aantal leden.

Hulde

Vrijwilligers zijn essentieel voor de vereniging Sovon. We prijzen ons gelukkig met een grote en trouwe groep van tellers. Jaarlijks ontvangen vrijwilligers die 25 jaar betrokken zijn een bedankje en worden zij opgenomen in onze Wall of Fame. In 2025 werden 116 namen toegevoegd en inmiddels bevat de [lijst ruim achttienhonderd namen!](#)

Jaarlijks zet Sovon vrijwilligers in het zonnetje die zich op bijzondere wijze hebben onderscheiden. In het najaar ontvingen [Wim Calame](#) van Vogelwerkgroep Meijndel en [Robin Drenth](#) van Vogelwacht Utrecht (afd. Amersfoort) de prijs voor respectievelijk Vrijwilliger van het Jaar en de Stimulansprijs. De jury, bestaande uit twee leden van de ledenraad en een lid van de raad van toezicht, kende beide prijzen toe.

▲ Vrijwilliger van het Jaar 2025 Wim Calame van Vogelwerkgroep Meijndel.

Rob Goldbach Publicatie Fonds

Met het Rob Goldbach Publicatie Fonds ondersteunen we de totstandkoming van (populair-) wetenschappelijke artikelen en andere publicaties over vogelonderzoek. Publicaties van vrijwilligers en vogelwerkgroepen uit onze achterban krijgen daarbij voorrang.

In 2025 is vanuit het fonds in totaal 3250 euro besteed. Daarnaast is voor 1000 euro toegezegd. De volgende publicaties ontvingen in 2025 een bijdrage of toezegging:

- [The new birds of Kazakhstan](#) – Arend Wassink
- [Van Gorssel tot Gibraltar, 40 jaar oievaars ringen in de IJsselstreek](#) – Jeroen Kuipers
- Broedvogels van het stedelijk gebied van Alkmaar 2024 – Vogelwerkgroep Alkmaar e.o.
- [Van Korhoen tot Kraanvogel, zestig jaar broedvogels tellen in Zuidwest-Drenthe](#) – Arend J. van Dijk

Meer informatie: sovon.nl/rob-goldbach-publicatiefonds

Landelijke Dag

De Landelijke Dag vond op zaterdag 29 november 'als vanouds' plaats in De Reehorst in Ede en was, net als vorig jaar, ruim twee weken vooraf uitverkocht. Ongeveer 1750 bezoekers genoten van een rijkgevuuld lezingenprogramma en informatiemarkt. Vanwege het 10-jarige bestaan van het project was er een themazaal voor de Jaarrond Tuintelling, waar de soortenorganisaties, Vogelbescherming en Sovon een mooi jubileumprogramma verzorgden. Alle lezingen werden live gestreamd en zijn terug te zien op het [YouTube kanaal van Sovon](#).

▲ Landelijke Dag. Foto's: Harvey van Diek

Herman Klompprijs

Eens in de drie jaar kennen Vogelbescherming, de NOU en Sovon de [Herman Klompprijs](#) toe aan een vogelonderzoeker die zich zeer verdienstelijk maakt voor de Nederlandse veldornithologie en het publiceren hierover. Op zaterdag 29 november werd de prijs voor de dertiende keer uitgereikt, ditmaal aan twee winnaars: de jonge onderzoeker Cornelis Fokker en de landelijke steenuilenwerkgroep STONE.

▲ Winnaars Herman Klompprijs 2025: Cornelis Fokker en Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Werving en opleiding

Werven

Sovon coördineert landelijke vogeltellingen met behulp van een uitgebreid netwerk van duizenden vrijwilligers. We werken volgens het stramien *werven, opleiden en binden* om deze vrijwilligersachterban op peil te houden en te versterken. Op jaarbasis leidt Sovon enkele honderden waarnemers op. Sinds 2022 zijn alle cursussen gebundeld in de *Sovonacademie*: de leeromgeving waarin deelnemers determinatievaardigheden ontwikkelen, inzicht krijgen in ecologie en gedrag, en leren vogels te tellen en onderzoeken. De cursussen worden verzorgd door docenten met veel veldkennis.

▲ BMP-cursus. Foto: Hugo Wieleman

Cursussen

In het voorjaar organiseerden we vijf veldcursussen broedvogelinventarisatie om nieuwe tellers op te leiden; in het najaar volgden soortgelijke cursussen voor het Meetnet Watervogels. Daarnaast verzorgden we online startavonden via Zoom voor actieve deelnemers aan de broedvogeltelling en water- en wintervogeltellingen. In totaal namen bijna vijfhonderd mensen aan deze startavonden deel.

Webinars

In 2025 werd via [YouTube](#) een aantal webinars gegeven over resultaten van LiveAtlas en het Jaar van de Huismus. Deze webinars zijn inmiddels al enkele duizenden keren bekeken.

▲ Opnames nieuwe cursus. Foto: Hugo Wieleman

Lezingen

Als landelijke organisatie zijn we graag op zo veel mogelijk plekken zichtbaar. Zo houden we warm contact met de achterban van duizenden waarnemers. In 2025 gaven Sovon-medewerkers regelmatig een lezing over onderwerpen zoals het tellen van vogels en het Jaar van de Torenavalk.

▲ Water- en wintervogelexcursie. Foto: Hugo Wieleman

Drie leerlijnen

De drie leerlijnen van de Academie zijn: 1. water- en wintervogels, 2. broedvogels, en 3. trekvogels, met elk een instaptest, een uitgebreide onlinecursus met persoonlijke feedback en de mogelijkheid voor een praktijkcursus waarin telmethodes en veldkennis centraal staan. In 2025 werd de Sovonacademie verder uitgebreid met vier modules binnen de online Verdiepingscursus broedvogels. De leerlijn Trekvogels wordt in 2026 gefinaliseerd.

Aantal deelnemers aan cursussen van de Sovonacademie

1. Water- en wintervogels

215 deelnemers Online Water- en wintervogelcursus
15 deelnemers Praktijkcursus watervogels tellen (2 regio's)

2. Broedvogels

465 deelnemers Online Verdiepingscursus broedvogels
60 deelnemers praktijk cursus Broedvogels tellen volgens de BMP-methode (5 regio's)

3. Trekvogels

Onlinecursus Trekvogels (vanaf 2026 online)
Praktijkcursus Trektellen (n.n.t.b.)

Monitoring

▲ Foto: Peter Eekelder

Telprojecten

Jaarlijks zorgen betrokken vrijwilligers en een aantal professionals voor betrouwbare vogeltellingen volgens de door Sovon opgestelde protocollen. Die tellingen vormen de onmisbare basis voor onze kennis omtrent verspreiding en aantalsontwikkeling van vogelpopulaties op landelijk, provinciaal en gebiedsniveau. Voor alle tellingen geldt: hoe meer jaren geteld, hoe waardevoller. De resultaten worden beschreven in uitgebreide en rijk geïllustreerde jaarrapporten over broed- en watervogels en middels een jaarlijkse update van de soortenpagina's op de Sovon-website. De monitoringcijfers worden gebruikt door vogelaars, maar ook door diverse overheden, terreinbeheerders en andere belanghebbenden. Van alle 200 geregeld in Nederland broedende vogelsoorten zijn dankzij het telwerk betrouwbare trends beschikbaar.

▲ In 2025 is de Grote Zaagbek voor het eerst officieel vastgesteld als broedvogel in Nederland. Foto: Cor Fikkert

Zeldzame broedvogels

Waarnemingen van zeldzame broedvogels worden verzameld via BMP en via systematische monitoring van de belangrijkste broedgebieden (kerngebieden). Aanvullend worden losse waarnemingen van zeer zeldzame soorten verzameld en worden relevante waarnemingen van andere platforms verwerkt.

Kerncijfers per telproject

BMP (Broedvogel Monitoring Project)

Tellingen van broedvogels middels territoriumkartering in proefvlakken in diverse habitats.

Geteld:	Aantal tellers:	Aantal uur:
2446 BMP-telgebieden	2339 personen	104.289 veld- en bureauwerk

Kolonievogels

Integrale tellingen van 19 koloniebroeders en steekproeftellingen van de Huiszwaluw.

Geteld:	Aantal tellers:	Aantal uur:
4655 bezette kolonies	2361 personen	8120 veldwerk

MUS (Meetnet Urbane Soorten)

Punttellingen van broedvogels in urbaan gebied.

Geteld:	Aantal tellers:	Aantal uur:
837 MUS-routes	971 personen	15.849 veldwerk

MAS (Meetnet Agrarische Soorten)

Punttellingen van broedvogels in agrarisch gebied.

Geteld:	Aantal tellers:	Aantal uur:
1593 MAS-telpunten	132 personen	2099 veldwerk

Meetnet Nestkaarten

Volgen van nesten om broedsucces te meten.

Geteld:	Aantal tellers:	Aantal uur:
56.000 nesten	896 personen	54.849 veldwerk

CES (Constant Effort Sites)

Vogels ringen volgens een vast protocol om overleving en reproductie te monitoren, i.s.m. het Vogeltrekstation.

Onderzocht:	Aantal tellers:	Aantal uur:
40 locaties CES-ringvangsten	84 vogelringers	7021 veldwerk

Het Meetnet Watervogels is gericht op 71 soorten die in monitoringgebieden worden geteld. In 2024/25 was de teldekking in 83% van de monitoringgebieden voor watervogels en 74% van de ganzen- en zwanengebieden goed te noemen. Voor 93% van de meetsoorten kon een valide landelijke trend berekend worden. In totaal werd 98% van de watervogelsoorten (dagverspreiding) binnen Vogelrichtlijngebieden geteld.

Binnen het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) is jaarlijks enige financiële ruimte beschikbaar om werkzaamheden die tot doel hebben om de kwaliteit van en de participatie aan de monitoringprojecten verder te verbeteren. In dat kader is onder meer een nieuwe startpagina voor BMP ontwikkeld (met o.m. een bezoekplanner) en is het proces om tot verantwoorde bijschattingen van ontbrekende watervogeltellingen te komen gemoderniseerd, waardoor het nu aanmerkelijk sneller verloopt.

Vogelatlas

In 2025 werd hard gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe vogelatlas van Nederland. Met het project brengen we zowel de verspreiding als de aantallen van broedvogels, wintervogels en trekvogels in kaart. Naast een pilot voor het testen van de telmethodiek en de gegevensinvoer werd gewerkt aan uitdenken van de analyse en weergave in kaarten van alle gegevens. Ook de benodigde fondswerving voor dit ambitieuze project kreeg een vliegende start met de bijdragen van Vogelbescherming Nederland en het Cultuurfonds (zie ook pagina 17).

Na de zomer 2026 start de wervingscampagne voor de benodigde tellers. Zij gaan vanaf december het veld in voor hun eerste telling!

Kerncijfers per telproject

Watervogels

Maandelijks tellingen in rijke watervogelgebieden en ganzen- en zwanengebieden, plus eenmalige tellingen van overige gebieden in januari.

Geteld: 3043 gebieden	Aantal tellers: 2360 personen	Aantal uur: 199.113 veldwerk
--------------------------	----------------------------------	---------------------------------

PTT (Punt Transect Tellingen)

Vaste routes met elk twintig telpunten, uit te voeren in de tweede helft van december, om trends van overwinterende landvogels te verkrijgen.

Geteld: 655 PTT-routes	Aantal tellers: 675 personen	Aantal uur: 7074 veldwerk
---------------------------	---------------------------------	------------------------------

Slaapplaatsen

Systematische tellingen van in groepen overnachtende vogels. In de periode juli 2024 - juni 2025.

Geteld: 2681 tellingen	Aantal tellers: 892 personen	Aantal uur: 16.792 veldwerk
---------------------------	---------------------------------	--------------------------------

Jaarrond Tuintelling

Regelmatige en gestructureerde tellingen van vogels in de tuin middels tijdstip- e/o weektellingen. Ook andere soortgroepen kunnen worden geteld.

Geteld: 41275 tellingen	Aantal tellers: 1358 personen	Aantal uur: 46.083 veldwerk
----------------------------	----------------------------------	--------------------------------

LiveAtlas

Laagdrempelige vogeltellingen met soortenlijsten per bezoek.

Geteld: 32.959 tellingen	Aantal tellers: 876 waarnemers	Aantal uur: 35.340 veldwerk
-----------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

LiveAtlas-tellingen zijn tevens een goede voorbereiding op de systematische tellingen voor het nieuwe atlasproject vanaf december 2026.

Toegepast onderzoek

▲ Ooievaarsnesten, Beekse Bergen. Foto: Rolf Veenhuizen

Trends in aantallen en verspreiding van vogels vormen vaak de basis voor toegepast onderzoek. Ook in 2025 zijn monitoringgegevens veelvuldig gebruikt voor vragen vanuit beleid, beheer en bescherming; enkele voorbeelden staan hier. Met middelen van de vereniging investeren we in innovatieve veldtechnieken, zoals audiomonitoring en drones, en in nieuwe analysemethoden voor het modelleren van verspreiding, aantallen en populatiedynamiek. Deze kennis zetten we direct in binnen Sovon-projecten, zodat gegevens van vrijwilligers nog beter bijdragen aan natuurbeleid, bescherming en wetenschap.

Evaluatie agrarisch natuurbeheer

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) draagt lokaal bij aan biodiversiteit, maar is in de huidige vorm onvoldoende om de brede afname van boerenlandvogels en andere soorten te stoppen. Dit blijkt uit een ecologische evaluatie van Sovon en Wageningen Environmental Research, gepresenteerd op 25 maart 2025 aan minister Wiersma. Vogeltellingen door vrijwilligers vormen een belangrijke basis voor deze evaluatie. [Lees meer](#)

▲ Foto: Thijs Glastra

Publicatie van het *East Atlantic Flyway*-rapport

Veel noordelijk broedende steltlopers nemen af in aantal of verschuiven hun wintergebied noordwaarts. Dit blijkt uit de nieuwste *flyway*-telling van Sovon voor het *Wadden Sea Flyway Initiative*, waarbij elke drie jaar wadvogels langs de Oost-Atlantische trekroute gelijktijdig worden geteld. Het rapport omvat 67 soorten en 88 populaties. [Lees meer](#)

Verspreiding van vogels op de Noordzee

Voor het aanwijzen van beschermde gebieden voor zeevogels in de Noordzee is inzicht nodig in hun verblijfplaatsen en de stabiliteit daarvan. Sovon en Waardenburg Ecology beschreven deze concentratiegebieden in 2025. Hoewel sommige gebieden consistent belangrijk zijn, is er ook grote variatie tussen jaren. [Lees meer](#)

▲ Foto: Caroline van Oostveen

2025 – het Jaar van de Torenvalk

Vogelbescherming en Sovon riepen 2025 uit tot Jaar van de Torenvalk, met onderzoek en bescherming om de leefomstandigheden te verbeteren. Het onderzoek richtte zich op de overleving van broedende vogels en de verspreiding van jongen. Opvallende bijvangst was een in de Achterhoek gezenderde jonge Torenvalk die later werd teruggevangen bij Bournemouth in Zuid-Engeland.

[Lees meer](#)

▲ Foto: Harvey van Diek

Veldleeuwerik floreert op vliegbases

Militaire vliegbases zijn belangrijk voor het behoud van de Veldleeuwerik. Uit onderzoek van Sovon in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf blijkt dat deze landelijk sterk afgenomen soort opvallend goed voorkomt op de bases Deelen, Gilze Rijen en Volkel.

[Lees meer](#)

▲ Foto: Thijs Glastra

Media en publicaties

▲ Foto: Caroline van Oostveen

468 keer in het nieuws

Sovon is goed zichtbaar in de media, zowel als bron van gegevens en soortinformatie als met eigen bijdragen. Wij zijn zelf regelmatig aan het woord in de krant, op radio of televisie. In 2025 verscheen Sovon minimaal 468 keer in het nieuws (online en print): radio- en tv-optredens zijn hierbij niet meegerekend dus de werkelijke aantallen liggen hoger.

Social media

De interactie met Sovon op openbaar toegankelijke social media-platform blijft veranderen. Op ons slapende account op X neemt het aantal volgers af. Het aantal volgers op het alternatieve platform Bluesky is nog erg laag. Op de meer gesloten platforms is daarentegen nog steeds een duidelijke groei zichtbaar: het aantal volgers op LinkedIn steeg met 28%, op Facebook met 22% en op Instagram met 14%.

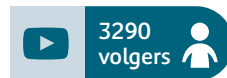
Facebook + 22% t.o.v. 2024

LinkedIn + 28% t.o.v. 2024

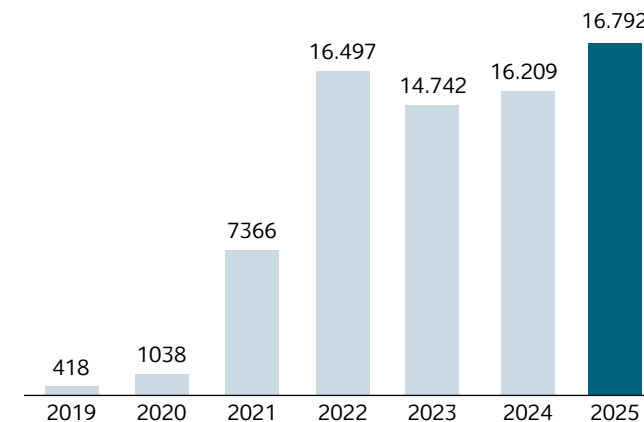
Instagram + 14% t.o.v. 2024

YouTube gelijk t.o.v. 2024

Podcast

Onze podcast Vogelverhalen heeft sinds de start in 2019 een trouwe schare luisteraars opgebouwd. De inmiddels 29 afleveringen werden in 2025 in totaal 16.792 keer afgespeeld. De afleveringen over de Tapuit, de Houtsnip en de Landelijke Dag waren het meest populair.

▲ Marcel Wortel en Roos Reinartz

Publicaties

We publiceren onderzoeksresultaten voor een breed scala aan doelgroepen en op verschillende manieren: via ons kwartaalblad Sovon-nieuws, Limosa, rapporten, (populair-)wetenschappelijke publicaties, online nieuwsberichten op social media, digitale nieuwsbrieven en via de pers

Sovon-nieuws en Limosa

Het ledentijdschrift Sovon-nieuws verscheen in 2025 viermaal en had oplage van 5700 exemplaren. Limosa is een gezamenlijke uitgave met de Nederlandse Ornithologische Unie (NOU) en is onder andere bestemd voor de plusleden van Sovon. Limosa verschijnt normaliter vier keer per jaar. In 2025 verschenen drie reguliere nummers in een oplage van 2550 exemplaren. Het vierde nummer verscheen in januari 2026.

Vogelbalans

In de jaarlijkse Vogelbalans zet Sovon de belangrijkste actuele ontwikkelingen op een rij. In 2025 beschreven we trends van 200 broedvogels en 204 doortrekkende en overwinterende soorten, met aandacht voor de oorzaken van veranderingen. Opvallende en actuele thema's werden uitgelicht, zoals zeevogeltrends en lange telreeksen.

Sovon-rapporten en (populair) wetenschappelijke publicaties

Alle rapporten en artikelen staan op de [website](#). In totaal kwamen 77 rapporten en 15 wetenschappelijke artikelen uit.

▲ Foto: Harvey van Diek

Fondsen en donaties

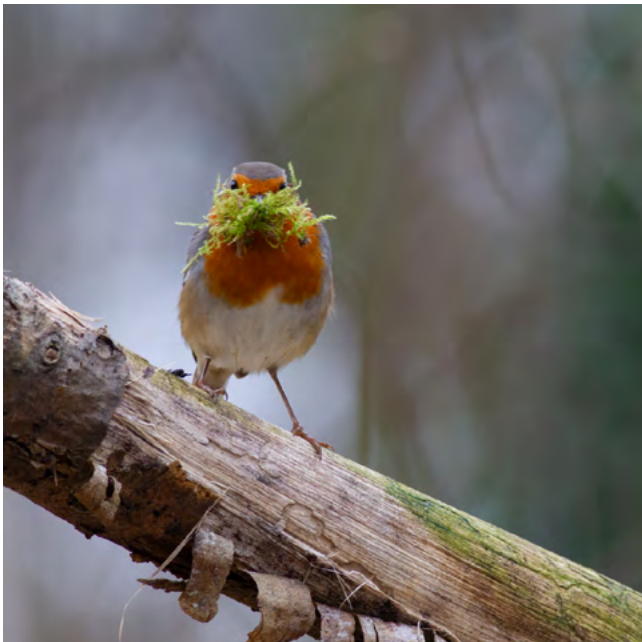

▲ Boerenzwaluwen. Foto: Harvey van Diek

Hoewel het overgrote deel van de baten van Sovon voortkomt uit dienstverlening, zijn donaties onmisbaar voor het werk van Sovon. Dankzij deze steun worden projecten zoals de Vogelatlas mogelijk gemaakt en doen we onderzoek naar vraagstukken die wij als vereniging belangrijk vinden, maar waarvoor financiering – deels of geheel – ontbreekt. Een mooi voorbeeld is het onderzoek naar de broedbiologie van en habitatgeschiktheid voor het Paapje. Ook zetten we fondsen in voor de versterking van het vrijwilligersnetwerk, de verbetering van de mogelijkheden voor digitale invoer bij de monitoring en het mogelijk maken van publicaties.

Donaties

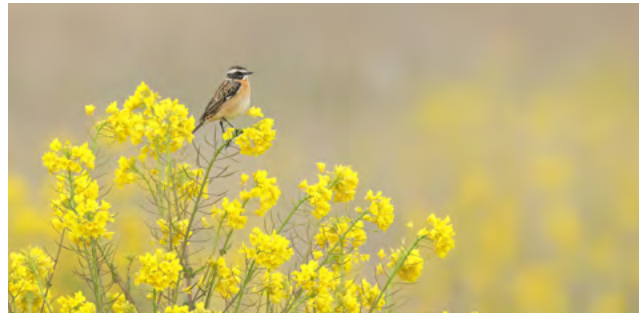
In 2025 droegen leden via extra donaties bij de contributie samen bijna 6000 euro bij aan Sovon. Daarnaast verwelkomden we dit jaar vijf nieuwe periodieke schenkers, die (in ieder geval) de komende vijf jaar gemiddeld 100 euro per jaar schenken.

▲ Roodborst. Foto: Christian Brinkman

Bijdragen van fondsen

Dankzij bijdragen van Stichting Bettie Wiegman Fonds en Vogelbescherming Nederland konden we belangrijk onderzoek naar het behoud van het Paapje in Nederland voortzetten. Ook konden we dit jaar opnieuw rekenen op de steun van Het Tringa Fonds/Ars Donandi voor de Sovonacademie. Hiermee is gewerkt aan de derde leerlijn over trekvogels, waarvan de cursus in 2026 online komt.

▲ Paapje. Foto: Thijs Glastra

Vogelatlas

In 2025 werkten we hard aan de voorbereiding voor de Vogelatlas, met fondsenwerving als belangrijk onderdeel. Vogelbescherming Nederland en het Cultuurfonds sloten zich als eerste partners aan. Dankzij hun steun kreeg het project groen licht en kunnen we officieel van start gaan.

▲ Roodborsttapuit. Foto: Marcel van Kammen

Nalatenschappen

Door na te laten aan Sovon maken mensen een blijvende impact op belangrijk vogelonderzoek in Nederland. In 2025 werkten we aan een betere zichtbaarheid van deze mogelijkheid. Sovon ontving ook een bijzondere donatie van WIJZ-notarissen, voortkomend uit de nalatenschap van een groot uilenliefhebber. Deze donatie komt ten goede aan het Vogelatlasproject.

▲ Steenuil. Foto: Jelger Herder

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Sovon heeft een ANBI-status, wat betekent dat de organisatie is erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling. Dankzij dit keurmerk zijn donaties, eenmalig of periodiek, fiscaal aftrekbaar.

Daarnaast hoeft Sovon geen erf- of schenkbelasting te betalen; donaties en nalatenschappen komen dus volledig ten goede aan vogelonderzoek en het vrijwilligersnetwerk.

Meer informatie: sovon.nl/steunons

Organisatie

▲ Foto: Koos Dansen

Voor feiten over vogels

Informatie en kennis over vogelpopulaties spelen een essentiële rol in de besluitvorming over ruimtelijke plannen en activiteiten waarbij vogels en hun leefgebieden in het geding zijn. Met behulp van vrijwillige vogelwaarnemers brengt Sovon de ontwikkelingen van alle in het wild levende vogelsoorten (inclusief trekvogels) in kaart, zowel qua aantallen als verspreiding in hun leefgebieden. Naar de achterliggende oorzaken van de geconstateerde ontwikkelingen doen we aanvullend onderzoek.

Door deze *feiten over vogels* te publiceren leveren we een grote bijdrage aan de kennisontwikkeling over vogels en aan (het draagvlak voor) zorgvuldige besluitvorming. De resultaten dragen daarmee bij aan zorgvuldig natuurbeleid en -beheer, verdere kennisontwikkeling en bekendheid van de dynamiek in vogelpopulaties bij een breed scala aan doelgroepen.

Meerjarenvisie

In 2025 is de nieuwe Meerjarenvisie 2026-2029 ontwikkeld. Daarbij stelden we de vier kernwaarden van Sovon vast:

Objectief – we stellen ons objectief op bij het uitvoeren van projecten. Onze werkwijze is navolgbaar en levert vogelinformatie op die voldoet aan onze (kwaliteits)standaarden.

Toepassingsgericht – we combineren feiten en kennis tot gerichte antwoorden en diensten.

Samenwerkend – als netwerkorganisatie werken we samen met vrijwillige vogeltellers, wetenschappelijke organisaties en nationale en internationale partners.

Kennisgedreven – onze passie om kennis over vogels te vergroten, zetten we in voor het bijeenbrengen en publiceren van feiten over vogels.

Objectief

Toepassingsgericht

Samenwerkend

Kennisgedreven

▲ Foto: Harvey van Diek

▲ Foto: Caroline van Oostveen

Samenwerking en partners

Sovon werkt met veel verschillende organisaties en instellingen samen om haar doelen te bereiken. Met de Rijksoverheid (ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur, Rijkswaterstaat) en de provincies werkten we evenals in voorgaande jaren samen in het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) waarin het merendeel van de Sovon-meetnetten is ondergebracht. Daarnaast voert Sovon projecten uit voor en soms ook met Vogelbescherming Nederland, Wageningen Environmental Research (WENR), terrein-beherende organisaties (waaronder Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Provinciale Landschappen), universiteiten, hogescholen, bedrijven en enkele groene adviesbureaus.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vervult al jarenlang de rol van kwaliteitsbewaker van de meetnetten en is mede hierom belangrijk bij de inhoudelijke en kwalitatieve optimalisatie van de projecten.

Het achterhalen van de mogelijke oorzaken van veranderingen in verspreiding en aantallen van vogels wordt steeds belangrijker in het werk van Sovon. Daarbij is inbreng van kennis vanuit andere instituten zoals het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO), het Vogeltrekstation en diverse universiteiten cruciaal, onder andere via het *Centre for Avian Population Studies* (CAPS). Met de blijvende aandacht en zorgen over de gevolgen van verschillende zoönosen is ook het *Dutch Wildlife Health Centre* (DWHC) een belangrijke partner, onder andere in het onderzoek naar de verspreiding van vogelgriep.

Binnen het samenwerkingsverband Natuurplaza op de campus van de Radboud Universiteit (RU), participeren naast Sovon ook Stichting Bargerveen, de Zoogdiervereniging en RAVON. Dit samenwerkingsverband is primair gericht op de gemeenschappelijke huisvesting. De samenwerking met de soortenorganisaties loopt via gezamenlijke projecten zoals de Jaarrond Tuintelling en het Nationaal Dashboard Biodiversiteit.

Sovon is in internationaal verband actief in de *European Bird Census Council* (EBCC). Daarin worden initiatieven ontplooid om informatie over verspreiding en trends van wilde vogels op het Europese continent te bundelen ten behoeve van internationaal beleid en in werkzaamheden die voortvloeien uit de *African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement* (AEWA).

Op het gebied van onderzoek naar vogelgriep werkt Sovon met EBCC-partners samen door Europese monitoringinformatie en informatie van bewegingspatronen van geringde en gezenderde vogels te gebruiken voor de ontwikkeling van de digitale toepassing *Bird Flu Radar*, in opdracht van de *European Food Safety Authority* (EFSA).

Vereniging en bureau

De vereniging Sovon heeft een ledenraad en een raad van toezicht die het beleid van de vereniging controleren, en waar nodig of gewenst ondersteunen en bijsturen.

Ledenraad

Uit elk van de twintig Sovon-districten worden twee vertegenwoordigers in de ledenraad gekozen, voor een periode van maximaal acht jaar. De ledenraad kwam in 2025 driemaal met het bestuur en de raad van toezicht bijeen: regulier in juni en november voor het bespreken van onder andere de jaarrekening 2024, de begroting 2026 en om het huishoudelijk reglement goed te keuren. Ook sprak de ledenraad uitgebreid over de conceptversie van de Meerjarenvisie 2026-2029. In oktober organiseerden we een extra themabijeenkomst om de voorbereiding van het door de vereniging geambieerde nieuwe Vogelatlasproject te bespreken.

Raad van toezicht

De raad van toezicht houdt zich bezig met de toetsing en vaststelling van het beleid op hoofdlijnen en legt samen met de directeur-bestuurder verantwoording af aan de ledenraad over het gevoerde beleid. Tijdens de najaarsvergadering van de ledenraad zijn toezichthouders Mark Giesbers en Bart Nolet herbenoemd voor een tweede termijn. Coen Dijkers trad in november toe als financieel toezichthouder, als opvolger van André Stougie. In september 2025 keurde de raad van toezicht de start van een nieuw Vogelatlasproject met een looptijd tot en met 2032 goed.

Zowel het lidmaatschap van de raad van toezicht als van de ledenraad zijn onbezoldigde functies. In de bijlage staat een overzicht van de toezichthouders (inclusief nevenfuncties) en de ledenraadsleden.

▲ Raad van Toezicht

Bureau

Bij het bureau van Sovon werkten eind 2025 76 medewerkers, waarvan het merendeel in de hoofdvestiging in Nijmegen. Daarnaast werken er collega's in de vestiging Leeuwarden en – beperkt – op kantoor op Texel.

De dagelijkse leiding van het kantoor is in handen van directeur-bestuurder Dianne Nijland, die daarbij wordt ondersteund door de drie afdelingshoofden Julia Stahl (Onderzoek), Carolyn Vermanen (Communicatie & Bedrijfsvoering) en Rob Vogel (Monitoring).

In 2025 zijn er drie nieuwe medewerkers begonnen. Twee medewerkers kregen ergens anders een baan en een medewerker ging met pensioen. Het ziekteverzuim lag in 2025 iets lager dan het landelijk gemiddelde.

MVO

Als groene kennisorganisatie hebben we aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Zo compenseren we onze CO2-uitstoot van de in 2025 afgelegde kilometers voor zowel woon-werkverkeer als zakelijke reizen via de Anthesis Group. In 2025 hebben we op deze manier bijgedragen aan een herbebossingsproject in Tanzania, Indien mogelijk, reizen we met het OV. Bij de keuze voor adverteerders en partners passen we duurzaamheidscriteria toe, evenals bij de inkoop van kantoor materiaal en catering.

Risicomanagement

De grote maatschappelijke dossiers van de afgelopen jaren, zoals de energie- en landbouwtransitie, de stikstofproblematiek en het jaarrond aanwezig zijn van vogelgriep, leggen grote druk op de ruimtelijke inrichting en het ruimtegebruik in Nederland. In die context worden feiten over vogels steeds relevanter. Dat verklaart voor een belangrijk deel de gestaag groeiende vraag naar vogelkennis. Aan deze vraag kan alleen worden voldaan door personeelsuitbreiding. Ook zet Sovon in op gerichte aandacht voor opleiding van medewerkers.

▲ Foto: Edwin Winkel

Financiën

Sovon realiseerde over 2025 een totale omzet van rond 7,8 miljoen euro. Het financieel resultaat over 2025 komt uit op 158.981 euro. Dat is lager dan in 2024 maar hoger dan het begrote resultaat. In verband met de personeelsuitbreiding is de continuïteitsreserve van Sovon opnieuw opgehoogd tot het gewenste niveau van de helft van de personeelskosten, zodat de vereniging een eventuele moeilijke periode financieel goed kan opvangen. Het resterende deel van het resultaat komt ten goede aan de verschillende bestemmingsreserves zoals projecten voor de achterban en de Vogelatlas.

Een samenvatting van het financieel overzicht is te lezen in de jaarrekening, inclusief de bestuurs- en toezichtsverslagen.

Wet- en regelgeving

Bij het uitvoeren van projecten houdt Sovon zich aan de zorgplicht conform de vergunningen en ontheffingen die zij heeft voor het uitvoeren van vogelonderzoek, inclusief het controleren van nesten en het vangen en zenderen van vogels. De organisatie beschikt over de benodigde vergunning in het kader van de Wet op de Dierproeven (Wod) en ziet toe op het verantwoord hanteren van vogels ten behoeve van onderzoek.

Sovon-medewerkers die betrokken zijn bij dierproeven moeten niet alleen bevoegd maar ook bekwaam zijn en daarom voortdurend ervaring opdoen om deskundig binnen de kaders van de Wod te handelen.

Bij het uitvoeren van vogeltellingen met drones heeft Sovon te maken met nationale en EU-regelgeving. In 2025 heeft Sovon een licentie voor de zogenaamde specific category verworven waardoor drones voor meer toepassingen in het veld inzetbaar zijn.

De functionaris gegevensbescherming ziet erop toe dat Sovon handelt conform haar eigen privacyverklaring en de regels van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

De kern van het privacybeleid van Sovon is dat we geen persoonsgegevens leveren of ter inzage verstrekken aan derden.

Blik op de toekomst

Sovon is gestart met een nieuwe beleidsperiode. De Meerjarenvisie 2026-2029 werd in 2025 in samenspraak met medewerkers, toezichthouders en ledenraad opgesteld en begin 2026 vastgesteld. De organisatie heeft zich in de afgelopen ruim vijftig jaar ontwikkeld tot een stevige kennisorganisatie, waar in toenemende mate een beroep op wordt gedaan. Feiten over vogels zijn steeds meer een onderdeel van het maatschappelijke debat. Het is dan ook van groot belang dat onze kennis buiten kijf staat.

- We blijven daarom investeren in een professionele werkor- ganisatie en het versterken van onze zichtbaarheid onder vogelaars en bij (potentiële) gebruikers en partners.
- Daarnaast zetten we in op het inpassen van innovatieve tech- niken in de monitoring.
- Een belangrijke rode draad voor komend jaar is de start van het nieuwe Vogelatlasproject. Het veldwerk zal in de meer- jarenvisieperiode plaatsvinden. Met het project investeren we niet alleen in het vernieuwen van de kennis over verspreiding en aantalsontwikkelingen van vogels, maar ook in het werven en opleiden van nieuwe vogeltellers en de digitale middelen die hiervoor nodig zijn.

◀ *Bij het uitvoeren van projecten houdt Sovon zich aan de zorgplicht conform de vergunningen en ontheffingen die zij heeft voor het uitvoeren van vogelonderzoek, inclusief het controleren van nesten en het vangen en zenderen van vogels. Foto: Harvey van Diek*

▲ Koekoeksjong. Foto: Bram Ubels

Bijlage Samenstelling organisatie in 2025

Directeur-bestuurder

Dianne Nijland. Nevenfuncties: bestuurslid KNNV-uitgeverij, toezichthouder Stichting Probos en lid Maatschappelijke Adviesraad Staatsbosbeheer Gelderland.

Raad van toezicht

De volgende personen hadden in 2025 zitting in de raad van toezicht:

- Drs. Edwin Kok, voorzitter, directeur/eigenaar van Cocus Consult. Nevenfunctie: senior expert bij PUM
- Drs. Coen Dijkers (vanaf nov. 2025), manager Legal, Risk & Compliance bij ANWB. Nevenfunctie: penningmeester Stichting Stedenband Veenendaal-Olomouc
- Mr. Mark Giesbers, vice-voorzitter, zelfstandig innovatie- en subsidieadviseur. Nevenfunctie: bestuurslid van de stichting All4Small
- Dr. Leo Ballering, lid, Global Project Lead bij Syneos Health. Nevenfuncties: districtscoördinator Brabant-Oost (Sovon), coördinator Vogelwacht Uden, voorzitter NESTKAST
- Marthe Jongmans BEc, lid, program director COMON Foundation.
- Dr. Tina Leguijt, lid, afdelingshoofd Kwaliteitsbeoordeling, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen.
- Prof. Dr. Bart Nolet, lid, senior onderzoeker NIOO-KNAW. Nevenfunctie: bijzonder hoogleraar IBED, FNWI Universiteit van Amsterdam
- Drs. André Stougie (tot nov. 2025), lid, manager Regulations and Policies Rabobank.

Wetenschappelijke Begeleidingscommissie

In 2025 bestond de Wetenschappelijke Begeleidingscommissie (WBC) van Sovon uit prof. dr. Christiaan Both (RUG) (voorzitter), dr. Henk van der Jeugd (Vogel-trekstation/ NIOO), dr. Andrea Kölzsch (RU), dr. Emiel van Loon (UvA), prof. dr. Bart Nolet (NIOO/UvA, WBC-vertegenwoordiger vanuit de raad van toezicht), dr. Martin Poot (WMR) en dr. Aafke Schipper (RU). De WBC heeft Sovon in 2025 onder andere geadviseerd bij de conceptversie van de Meerjarenvisie 2026-2029 en de systematiek van het vogelatlasproject.

Ledenraad

De ledenraad bestond in 2025 uit de volgende leden:

René Alkema (Flevoland), Jan de Beer (Utrecht), Wim van Boekel (Wadden), Debby Doodeman (Grote Rivieren, tot aug. 2025), Doortje van Dijk (NH Zuid), Hans Dijkstra (NH Noord), Fons van Haelst (Utrecht), Stefan Handgraaf (Drenthe, vanaf juni 2025), Dini Helmers (Zeeland, tot juni 2025), Tom Heijnen (Brabant Oost, vanaf juni 2025), Peet Hovenkamp (Twente), Bonny van der Hulst (NH Noord), Wynand Koekkoek (Twente, tot juni 2025), Bea Koetsier (Zuid-Holland Zuid), Miranda Kok (Twente, vanaf juni 2025), Kees van de Krift (Brabant West), Jeroen van Kruijning (Zeeland), Joop de Leeuw (ZH Noord), Erik Macco (Limburg Zuid, tot juni 2025), Eric Marteiijn (Zeeland, vanaf juni 2025), Jacques van der Ploeg (Flevoland), Marco van Reenen (Veluwe), Laurie Rijsdijk (Brabant West), Eelke Schoppers (Drenthe, tot juni 2025), Dick Veenendaal (Groningen), Hein Verkade (ZH Noord), Simon Vink (Grote Rivieren, tot okt. 2025), Klaas Visser (Friesland), Rienk de Vries (Wadden), Ineke Wesseling (Veluwe), Marten Wesselius (Friesland), Hans Westerlaken (Zuid-Holland Zuid) en Miranda Zutt-van der Made (NH Noord)

Vrijwillige coördinatoren

Admins LiveAtlas

Eduard van Amstel, Alette Berger - van Leeuwen, Rob Berkelder, Hidde Bult, Ton Eggenhuizen, Frank Haven, Kim Huskens, Fred Hustings, Dominde Kuijer, Jeroen van Kruijning, Harm Meek, Kees Scharringa, Henk Schreuders, Marcel Slaterus

Districtscoördinatoren Meetnet

Broedvogels

Peter van den Akker, Mario Aspeslagh, Leo Ballering, Patrick Bergkamp, Johan Bos, Arend-Jan van Dijk, Bert Dijkstra, Victor Eggenhuizen, Mark Gal, Hans van Gasteren, Huub ter Haar, Nicky Hulsbosch Matthias Koster, Gert Spierenburg, Wilco Stoopendaal, Gerard Tamminga, Sander Terlouw en Hans Peter Uebelgünn

Regiocoördinatoren Meetnet

Watervogels

Eric Marteiijn, Mervyn Roos en Harold Steendam

Medewerkers bureau

Directie en MT

Julia Stahl (afdelingshoofd Onderzoek), Carolyn Vermanen (afdelingshoofd Communicatie en Bedrijfsvoering) en Rob Vogel (afdelingshoofd Monitoring)

Afdeling Bedrijfsvoering

Kim Bosman, Michelle Deen, Renate Eertink, Steven Eppingbroek, Michel Hengst, Carolin Mix, Marloes Wackers, Renske Westra en Jeroen van Zuylen.

Afdeling Communicatie

Jelle Abma, Harvey van Diek, Laura Hondshorst, Suzanne van der Horst, Albert de Jong, Caroline van Oostveen, Hugo Wieleman en Marcel Wortel.

Afdeling Onderzoek

Team onderzoek

Vincent de Boer, Loes van den Bremer, Christian Brinkman, Sophie Buesink, Jacintha van Dijk, Sjoerd Duijns, Paul van Els, Ruud Foppen, Juan Gallego-Zamorano, Thijs Glastra, Arjen Goutbeek, Jurrrian van Irsel, Christian Kampichler, André van Kleunen, Erik Kleyheeg, Frank Majoor, Petra Manche, Kees Oosterbeek, Roos Reinartz, Jeroen Reneerkens, Maja Roodbergen, Marc van Roomen, Hans Schekerman, Henk Sierdsema, Roy Slaterus en Bram Ubels.

Team Inventarisatie

Peter de Boer, Symen Deuzeman, Bas Hissel, Romke Kleefstra, Willem van Manen, Jelle Postma en Jan Schoppers. Erik Bloeming, Hans Diepstraten, Lieuwe Dijkse, Jaap Drijfhout, Mark Gal, Ad Hamers, Martijn Hartman, Klaas Jager, Dirk Prop, Nicole Rijsemus, Piet Schermerhorn, Wim Tijsen, Mart Vogelzang, Herman Vos en Ard Wagenaar versterkten het team van veldmedewerkers in het voorjaar.

Afdeling Monitoring

Team monitoring

Arjan Boele, Chiel Boom, Sjoerd Bresser, Joost van Bruggen, Bernice Goffin, Menno Hornman, Kees Koffijberg, Jip Louwe Kooijmans, Sjouke Scholten, Jan-Willem Vergeer en Mayke Vonk.

Team IT-Beheer en Ontwikkeling

Yvonne Boesten, Ellis Hettinga, Jos van Kessel, Guido Lavino, Lara Marx, Jeroen Nienhuis, Jitske Schreijer, Gerard Troost, Erik van Winden en Dirk Zoetebier.

Vrijwilligers bureau Sovon

Mario Aspeslagh, Patrick Bergkamp, Maurice Frerejean, Mark Gal, Nicole Rijsemus en Hilde Thoonen.

Stagiairs

Evelien ter Avest, Lobke Bekkema, Chris Berendsen, Levi Deen, Jeroen Hoek, Timo Kersten, Hannah van der Leest, Stijn de Man, Raquel Marti Montoya, Thijs van Peer, Simon Raedts, Arjette Schouten, Stijn Wiltvank en Jonne de Witt.

← Personeelsuitje 2025. Foto: Harvey van Diek

Voor feiten over vogels

▲ Foto: Harvey van Diek

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Tel. 024 7 410 410
info@sovon.nl
www.sovon.nl